

Voksne med udviklingshandicap

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

HÅND OM
PARAGRAFFERNE

3

**I DENNE FOLDER FINDER
DU INFORMATION OM:**

Helhedsorienteret tilbud	3
Støtte efter serviceloven	4
Hjælp efter pensionslovgivningen	11
Beskæftigelse	13
Værgemål	14
Rådgivning og vejledning	15

Voksne

Helhedsorienteret tilbud

Kommunerne skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk og psykisk funktions- evne, herunder mennesker med udviklingshandi- cap. Indsatsen skal:

- forebygge, at problemerne for den enkelte forværres
- forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder
- forbedre mulighederne for den enkeltes livs- udfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje
- være helhedsorienteret med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov

Formålet med indsatsen er at skabe et sammen- hængende og helhedsorienteret tilbud, hvor det tilstræbes, at de samlede tilbud bidrager til at give personen med udviklingshandicap en mere selv- stændig tilværelse med respekt for den enkeltes ønsker, behov og muligheder for livsudfoldelse. Det er vigtigt, at borgeren inddrages i overvejel- serne om, hvad formålet med indsatsen skal være (eksempelvis støtte og hjælp til personlig hygiejne, spisetræning og hjælp til påklædning og indkøb) og hvilke serviceydelser, der skal til for at målet nås.

HANDLEPLANER, SERVICELOVENS § 141

Når der ydes hjælp til personer med udviklings- handicap mellem 18 og 65 år, skal kommunen

tilbyde at udarbejde en handleplan. Handleplanen skal udarbejdes ud fra de forudsætninger, per- sonen med udviklingshandicap har, samt så vidt muligt i samarbejde med ham/hende – alternativt sammen med de personer, der varetager dennes interesser, f.eks. pårørende. Handleplanen er en myndighedsopgave, og derfor skal den kommu- nale sagsbehandler udarbejde den. Den kaldes ofte for "social handleplan". Den kan ikke udarbej- des af et botilbud eller lignende. Bor den voksne i et botilbud, vil der her blive udarbejdet en pæda- gogisk plan, som evt. kan indgå som en del af den sociale handleplan.

En handleplan skal gøre målet med indsatsen klart, sikre en sammenhængende og helheds- orienteret indsats samt gøre det tydeligt, hvilke forpligtelser alle involverede personer, instanser og forvaltningsgrene har.

Handleplanen skal angive:

- Formålet med indsatsen
- Hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet
- Den forventede varighed af indsatsen
- Andre særlige forhold om boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler mv.

Udarbejdelse af handleplanen stiller dermed den enkelte bedre, fordi det bliver synligt, hvad formå- let med hjælpen er, ligesom det bliver klart for alle involverede, hvilke tilbud der stilles til rådighed.

Kommunen skal løbende følge de enkelte tiltag og initiativer for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål – herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp.

Udarbejdelse af en handleplan bidrager til at styrke indflydelsen på sagsbehandlingen for personen med udviklingshandicap, idet handleplanen er en fælles plan for borgeren og kommunen om indsatsen for den enkelte. Samtidig bliver personens retssikkerhed styrket, idet en præcis beskrivelse af indsatsen på forhånd vil medvirke til et bedre grundlag for ankeinstansens prøvelse, hvis der på et senere tidspunkt klages over indsatsen.

Støtte efter serviceloven

HJEMMEHJÆLP

Kommunen skal tilbyde personlig hjælp og pleje samt hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet (hjemmehjælp), når man ikke selv kan udføre disse opgaver på grund af udviklingshandicap. Reglerne herom står i servicelovens § 83.

Hjælpen udmåles af kommunens visitator efter en konkret individuel vurdering i forhold til de opgaver, som personen ikke selv kan udføre. En forælder eller en anden nær pårørende, der bor sammen med den, der har brug for hjælp, kan ikke pålægges at yde hjælp til personlig pleje eller overvågning. Men når der udmåles hjælp til praktisk bistand, som f.eks. rengøring, vil kommunen som en hovedregel give afslag på hjælp, hvis der er en pårørende i hjemmet, der kan varetage denne opgave.

Når der er bevilget hjemmehjælp, er der flere muligheder for, hvordan hjælpen kan ydes. Man kan vælge mellem kommunens hjemmehjælp eller et af de private firmaer, der er godkendt af kommunen.

Man har også ret til at pege på en person, som man ønsker skal udføre opgaverne. Kommunen skal godkende personen og ansætte denne. Reglerne herom står i servicelovens § 94.

Man skal ikke betale for hjælp efter § 83, heller ikke, når der leveres praktisk hjælp i form af rengøring. Men man betaler selv for rengøringsmidler, vaskepulver mm.

KONTANT TILSKUD TIL HJÆLP, SOM BORGEREN SELV ANSÆTTER, SERVICELOVENS §§ 95 OG 96

Er der udmålt hjælp til personlig pleje og praktisk bistand i mere end 20 timer om ugen, kan man vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælpere, som man selv antager.

Det er en betingelse, at man er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det betyder, at man f.eks. skal kunne udvælge hjælpere til ansættelse, udarbejde jobbeskrivelser og vagtplaner for dem, oplære nye hjælpere og afholde personalemøder. Det er desuden en betingelse, at man kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre man indgår en aftale om at overføre tilskuddet til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne omfatter f.eks. opgaver som ansættelse og afskedigelse af hjælpere, udarbejdelse af lovpligtige ansættelsesbeviser, udbetaling af løn, indberetning af skat, indbetaling af feriepenge og ATP.

Personer med udviklingshandicap kan som udgangspunkt ikke varetage arbejdsleder- og arbejdsgiverfunktionerne.

Vær opmærksom på, at det er med henvisning til dette udgangspunkt, at mennesker med udviklingshandicap ikke vil kunne modtage borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96, der udover hjemmehjælp også giver mulighed for hjælp til ledsagelse, da det efter denne bestemmelse altid er en betingelse, at man selv kan fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Kommunen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer personen med udviklingshandicap. Den nærtstående kan, medmindre vedkommende har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter §95, stk. 4, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Den nærtstående er derefter arbejdsleder og evt. også arbejdsgiver for hjælperne. Det betyder, at den nærtstående

skal opholde sig sammen med den, der skal have hjælp, idet denne ellers ikke kan lede hjælperne.

SOCIALPÆDAGOGISK STØTTE (HJEMMEVEJLEDER), SERVICELOVENS § 85

Kommunen skal tilbyde socialpædagogisk støtte til personer med udviklingshandicap, når der er behov herfor. Støtten kan ydes uanset boform, det har derfor ingen betydning, om man bor i et bofællesskab, hos forældre, for sig selv eller med en kæreste.

Tilbuddet skal altid gives på baggrund af en konkret vurdering af behovet i relation til de opgaver, som den pågældende ikke selv kan klare. Det skal tage udgangspunkt i den pågældendes egne behov og forudsætninger og skal gives med respekt for den enkelte.

Hjælpen tager sigte på hjælp til selvhjælp, både på det praktiske og det personlige plan. Nogle kan have behov for støtte til selv at klare dagligdagen, f.eks. træning og støtte i at klæde sig på, spisetræning m.m. Der kan også være behov for hjælp i forbindelse med opretholdelse af sociale netværk, hjælp i forbindelse med personlige forhold, konfliktløsning og hjælp til økonomisk planlægning. Hjælpen kan også bestå af mere praktisk betonte funktioner som f.eks. indkøb, lægebesøg, rejser, læsning af post mv.

Kan den voksne med udviklingshandicap ikke få bevilget støtte til ledsagelse efter § 97, fordi denne ikke kan efterspørge ledsagelse uden socialpædagogisk indhold, har han/hun efter en konkret vurdering mulighed for at få ledsagelse efter § 85. Der kan dog ikke bevilges hjælp til ledsagelse i udlandet efter § 85, men kun til ledsagelse i Danmark.

TILKØB AF SOCIALPÆDAGOGISK LEDSAGELSE UNDER FERIE

Kommunale og regionale døgntilbud (men altså ikke private tilbud) kan efter tilkøbsloven tilbyde tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie til døgntilbuddets beboere over 18 år. Det er frivilligt for det enkelte døgntilbud, om det ønsker at tilbyde beboerne tilkøb. Ferien kan finde sted her i landet eller i udlandet afhængig af den enkelte beboers ønsker. Det er en forudsætning for tilkøb, at beboeren på eget initiativ beder om det, og at det enkelte døgntilbud ønsker at levere tilkøb.

Kommunen må ikke reducere eller give afslag på ansøgninger om socialpædagogisk bistand, herunder ledsagelse efter servicelovens § 85, som den enkelte beboer på baggrund af en konkret og individuel vurdering har behov for med henvisning til, at der kan tilkøbes ledsagelse efter tilkøbsloven. Tilkøb under ferie skal ligge ud over den indsats, som beboeren er visiteret til, herunder også den eventuelle socialpædagogiske ledsagelse til ture og ferier, som måtte ligge i visitationen.

Tilkøbt socialpædagogisk ledsagelse efter tilkøbsloven er således et supplement til den visiterede ydelse efter servicelovens § 85.

AFLASTNING AF PÅRØRENDE

Kommunen har efter § 84 pligt til at sørge for tilbud om afløsning eller aflastning til forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med udviklingshandicap.

Afløsning gives som timeaflastning i hjemmet, mens aflastning gives uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag- eller døgnophold i plejehjem eller plejebolig. Yngre personer med udviklingshandicap bør dog ikke tilbydes aflastning efter denne bestemmelse, men bør i stedet tilbydes aflastning i dag- eller døgntilbud målrettet yngre personer med udviklingshandicap. En sådan hjælp ydes efter servicelovens § 104 (aktivitets- og samværstilbud) og § 107 (døgnaflastning).

LEDSAGEORDNING

Kommunen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under 67 år, der ikke kan færdes alene.

Ved vurderingen lægges vægt på:

- at ansøgeren ikke kan færdes alene uden for hjemmet på grund af en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- at ansøgeren kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold
- at ansøgeren kan give udtryk for – ikke nødvendigvis verbalt – et ønske om at deltage i forskellige aktiviteter, og om at ansøgeren er bevidst om indholdet i aktiviteten

Personer, der opfylder de nævnte kriterier, har ret til ledsagelse uanset boform.

Man har ret til at opspare timer i en periode indenfor seks måneder.

For personer, der i forvejen modtager ledsagelse til selvalgte aktiviteter som en del af et samlet servicetilbud i eget hjem eller i et botilbud, kan der efter en konkret vurdering foretages et fradrag i de 15 timers ledsagelse. Kommunen må altså ikke reducere de 15 timer med et fast fradrag, men skal for den enkelte person konkret vurdere i hvilket omfang, der tilbydes ledsagelse i botilbuddet til selvalgte aktiviteter.

Voksne med udviklingshandicap, der ikke kan efterspørge ledsagelse uden socialpædagogisk indhold, skal have deres behov for ledsagelse vurderet efter servicelovens § 85. Kommunen har en forpligtelse til at behandle en ansøgning efter alle lovens muligheder, så et afslag på ledsagelse efter § 97 skal også indeholde en afgørelse om ledsagelse efter § 85.

MERUDGIFTER, SERVICELOVENS § 100

Kommunen kan, når betingelserne herfor er opfyldt, yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere mellem 18 og 65 år. Reglerne gælder ikke for personer, der modtager førtidspension tilkendt før 1.1.2003. Her skal eventuelle merudgifter søges dækket efter pensionslovgivningens muligheder herfor (læs mere i denne pjece på side 8 under "Hjælp efter pensionslovgivningen").

For at være omfattet af servicelovens § 100 skal den voksne have en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke ubetydelige hjælpeforanstaltninger.

Det er en forudsætning, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Udmålingen sker på baggrund af sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte. Tilskuddet kan kun ydes, når de samlede merudgifter skønnes at udgøre mindst 6.672 kr. (2019) årligt.

SAGSBEHANDLINGEN

Når kommunen behandler en ansøgning om merudgifter, skal den anvende enten funktions-evnemetoden eller voksenuddredningsmetoden. Metoderne bruges til at beskrive og vurdere en borgers funktionsevne. På grundlag af resultatet kan der evt. tildeles støtte efter § 100. Metoderne kan også anvendes, når der skal tildeles andre handicapkompenserende ydelser

efter servicelovens bestemmelser. Mange mennesker med udviklingshandicap kan have svært ved selv at beskrive de vanskeligheder, de har i dagligdagen. Det er derfor en god idé at have en bisidder med, som kender personen med udviklingshandicap og derfor kan hjælpe med at forklare og beskrive.

Metoderne er desuden tænkt som et supplement til de alment gældende regler om blandt andet ret til partshøring, aktindsigt, notatpligt, tavshedspligt og begrundelser.

HJÆLPEMIDLER

Kommunen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med udviklingshandicap, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, i væsentlig grad

kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Eksempler på hjælpemidler:

- Ortopædisk fodtøj
- Kørestol
- Særlig stol, seng og lignende
- Kommunikationshjælpemidler og testmaterialer

Hjælpemidler kan bevilges som udlån, naturalhjælp eller som en kontantydelse til køb af hjælpemidlet. Ydelser efter denne bestemmelse er ikke skattepligtige og afhænger ikke af familiens økonomiske situation.

Der gives tilskud til reparation af hjælpemidlet, men normalt ikke til drift af det.

OVERVÅGNING OM NATTEN

Unge, der modtager hjælp efter § 95, stk. 3, i lov om social service, har ret til overvågning om natten, hvis der er behov for det. Denne rettighed gælder dog kun unge i alderen fra 18 år til og med 23 år. Hvis den unge ved det fyldte 24. år efter en lægelig vurdering lider af en livstruende sygdom, skal kommunalbestyrelsen fortsætte udbetalingen af det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere til overvågning og støtte i forbindelse hermed, indtil den unge afgår ved døden, dog højst i 2 år.

BOFORMER

Der findes forskellige typer af boformer til mennesker med udviklingshandicap. Nogle tilbud er oprettet efter serviceloven, enten som et midlertidigt botilbud efter § 107 eller som et længerevarende botilbud efter § 108. Andre er bygget efter almenboligloven.

FAKTA / HANDLEPLAN

En handleplan skal gøre målet med indsatsen klart, sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats samt gøre det tydeligt, hvilke forpligtelser alle involverede personer, instanser og forvaltningsgrene har.

Når et botilbud er oprettet efter serviceloven, reguleres betalingen for tilbuddet også efter denne lovgivning, hvilket bl.a. betyder, at der ikke betales boligindskud, ligesom der ikke kan ydes boligsikring eller boligydelse.

Andre tilbud er bygget efter almenboligloven eller friplejeboligloven. I begge tilfælde får man en lejekontrakt. En bolig bygget efter almenboligloven reguleres efter denne lov. En bolig bygget efter friplejeboligloven reguleres efter lejeloven.

I begge boligformer betales boligindskud og husleje, ligesom der er mulighed for at få boligsikring eller boligydelse.

Visiteres personen til et varigt botilbud, uanset om der er tale om et tilbud efter serviceloven eller almenboligloven, kan denne frit vælge et andet tilbud både i og udenfor egen kommune i stedet. Det er dog en betingelse, at botilbuddet kan dække borgerens behov, og at det ikke er væsentligt dyrere end det tilbud, kommunen har visiteret denne til.

Kommunen er forpligtet til at vejlede borgeren og dennes pårørende om reglerne for frit valg af bolig.

Uanset hvilken form for bolig, borgeren med udviklingshandicap bor i, skal der udmåles hjælp til personlig pleje og omsorg, praktisk bistand, ledsagelse og socialpædagogisk støtte efter en individuel vurdering. Læs mere om de forskellige former for støtte på de foregående sider.

Såfremt personen skal visiteres til et botilbud, skal man rette henvendelse til den kommunale

sagsbehandler. I forbindelse med visitationen til et botilbud bør der tages hensyn til beboersammensætning, herunder beboernes funktionsevne og behov for hjælp.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at såfremt den voksne med udviklingshandicap ikke kan give et informeret samtykke til en flytning, finder servicelovens regler om flytning uden samtykke sted. Det indebærer bl.a., at der skal etableres et værgemål for denne i forhold til både økonomiske og personlige forhold.

Reglerne om frit valg gælder også for denne gruppe af borgere, hvor det er værgeren, der kan foretage valget og pege på et tilbud på vegne af personen med udviklingshandicap.

Der vil ikke være mulighed for senere at blive flyttet fra det botilbud, den voksne blev visiteret i første omgang, til et andet botilbud, med mindre det første botilbud ikke længere kan tage vare på dennes behov. Det fremgår af flere afgørelser fra Ankestyrelsen.

Normeringen og det daglige arbejde kan variere i takt med, at beboergruppen ændres eller i takt med, at den enkeltes behov for hjælp, omsorg og pleje intensiveres.

Nogle kommuner har indført frivillige ordninger, så beboere i boliger, der er opført efter almenboligloven, på frivillig basis har indbetalt beløb til opsparing til inventar til fællesarealerne. Der er ikke lov hjemmel til at iværksætte en sådan ordning. Udgifter til anskaffelse og efterfølgende fornyelse af møbler, gardiner, TV og køkkenudstyr vil derimod kunne indgå i boligafdelingens driftsudgifter. Udgifterne bliver på denne måde en del af huslejen, og der vil dermed kunne ydes boligstøtte til udgifterne.

Hjælp efter pensionslovgivningen

Reglerne for tilkendelse af førtidspension blev ændret fra 1. januar 2013, men får man tilkendt førtidspension, udbetales den efter de samme regler, som var gældende før 1. januar 2013.

TILKENDELSE AF FØRTIDSPENSION

Der kan som udgangspunkt kun tilkendes førtidspension til personer, der er fyldt 40 år. Unge under 40 år kan dog fortsat få pension, hvis det er helt åbenbart, at arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat, og mulighederne for at forbedre den er udtømte. Der vil derfor fortsat være mange med udviklingshandicap under 40 år, der kan få førtidspension.

Kommunen skal træffe afgørelse senest tre måneder efter tidspunktet for sagens overgang til behandling efter reglerne om førtidspension. Kommunen kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse om tilkendelse af førtidspension til en person, der ikke selv har rettet henvendelse herom.

NYE SAGSBEHANDLINGSREGLER

Kommunen skal ikke længere anvende arbejds-evnemetoden, når en persons arbejdsevne skal beskrives og vurderes, men skal nedsætte et tværfagligt rehabiliteringsteam med repræsentanter fra de relevante forvaltningsområder. Teamet skal vurdere alle sager og udarbejde en indstilling, inden kommunen træffer afgørelse om et ressourceforløb eller en førtidspension. Teamet behandler sagen på baggrund af en rehabiliteringsplan, som sagsbehandleren har udarbejdet i samarbejde med borgeren, i den udstrækning denne har mulighed for at deltage.

I sager hvor kommunen vurderer, at personen åbenlyst opfylder kriterierne for tilkendelse af en førtidspension, kan kommunen vælge, at pensionsagen tilkendes uden forelæggelse for rehabiliteringsteamet.

Vil kommunen ikke rejse en pensions sag, har man mulighed for selv at rejse pensions-sagen på det, man kalder det foreliggende grundlag. Det betyder, at kommunen træffer afgørelse om, hvorvidt man opfylder betingelserne for førtidspension ud fra de oplysninger, der allerede foreligger i sagen. Kommunen indhenter f.eks. ikke yderligere lægelige oplysninger, og arbejdsevnen bliver ikke yderligere belyst i form af arbejdsprøvning. I en sådan situation er det derfor vigtigt, at man selv vedlægger alt relevant materiale, man er i besiddelse af.

RESSOURCEFORLØB

Hvis der ikke kan tilkendes førtidspension, skal kommunen i første omgang vurdere, om borgeren kan klare sig med de almindelige tilbud i beskæftigelsesloven, herunder revalidering. Men er den pågældende så langt fra arbejdsmarkedet, at det ikke er tilstrækkeligt, skal kommunen tilbyde et ressourceforløb. Et ressourceforløb kan vare i op til 5 år og kan bestå af alle former for tilbud eller andre aktiviteter, der er til rådighed på beskæftigelses-, uddannelses-, sundheds- og socialområdet. Under et ressourceforløb får borgeren ret til en ressourceforløbsydelse svarende til kontanthjælp, dog med den væsentlige forskel, at ydelsen er uafhængig af en evt. formue samt en evt. ægtefælles/samlevers indtægter.

FØRTIDSPENSION TILKENDT EFTER 1.1.2003

Der udbetales én førtidspensionsydelse, som skal dække almindelige forsørgelsesudgifter.

Førtidspensionen er skattepligtig og indtægtsreguleres efter egen og ægtefælles/samlevers indtægter.

FØRTIDSPENSION TILKENDT FØR 1.1.2003

Der vil for borgere med udviklingshandicap være tale om enten mellemste eller højeste førtidspension. Hvis man vurderer, at førtidspensionisten kan arbejde lidt ved siden af pensionen, er der tilkendt mellemste førtidspension. Den består af grundbeløb, pensionstillæg og invaliditetsbeløb. Der er tilkendt højeste førtidspension til mennesker med udviklingshandicap, som man vurderer ikke har nogen eller kun en ubetydelig arbejdssevne. Den består udover grundbeløb, pensions-tillæg og invaliditetsbeløb af et erhvervsudygdighedsbeløb.

Pensionernes forskellige dele er skattepligtige bortset fra invaliditetsbeløbet.

Der er desuden mulighed for at få tilkendt et bistands- eller plejetillæg, hvis førtidspensionisten har behov for personlig bistand af andre eller har et behov for vedvarende pleje eller tilsyn, som ikke dækkes fuldt ud af et botilbud. Tillæggene er ikke skattepligtige.

Personer, der modtager førtidspension tilkendt før 1.1.2003 eller folkepension, har herudover mulighed for at få dækket forskellige udgifter. Fælles for disse regler er, at udgifterne kun kan dækkes, hvis personen ikke selv har mulighed for at afholde udgiften.

HELBREDSTILLÆG

Der kan søges helbredstillæg til udgifter til medicin, tandlæge, fysioterapi, kiropraktor, fodterapi og psykologbehandling, hvis der i forvejen ydes tilskud hertil fra sygesikringen. Man må ikke have en formue, som overstiger 87.000 kr. (2019). Derudover skal den personlige tillægsprocent være større end 0 (personlige tillægsprocent findes på pensionsmeddelelsen). Helbredstillægget dækker som hovedregel 85 % af udgifterne. Tillægget nedsættes dog forholdsmæssigt, hvis den personlige tillægsprocent er mindre end 100.

PERSONLIGT TILLÆG

Der kan søges personligt tillæg til dækning af nødvendige og rimelige udgifter, som man ikke selv har mulighed for at afholde. Personligt tillæg kan udbetales, hvis de økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen skal foretage en konkret og individuel vurdering af pensionistens samlede økonomiske forhold.

VARMETILLÆG

Der kan ydes tilskud til varmeudgifter (opvarmning og varmt vand) efter reglerne om personligt tillæg. Der kan maksimalt ydes tilskud til udgifter på op til 22.000 kr. årligt (2019) for to personer. Er der mere end to personer i husstanden forhøjes beløbet med 6.600 kr. Der kan kun ydes tilskud til udgifter, som ligger ud over 5.200 kr. årligt for enlige og 7.800 kr. årligt for gifte/samlevende.

Varmetillæg søges digitalt på borger.dk. Udbetaling Danmark er myndighed på området.

MEDIELICENS TIL TV OG RADIO

Medielicens til tv og radio er under udfasning og vil være vil være fuldt afskaffet i år 2022.

Der kan fortsat søges om licensfritagelse/-nedsættelse. Der kan bevilges fuld fritagelse for betaling af radiolicens og nedsættelse af tv-licensen til halvdelen. Det er en betingelse, at man har en personlig tillægsprocent på 100. Ansøgnings-skema fås hos borgerservice, der skal påtegne skemaet, inden det sendes til Danmarks Radio.

Medielicensen vil gradvist blive erstattet af en mediecheck til pensionister, som efter de gældende regler er berettigede til nedsat licens. Dette gives i dag til pensionister, som modtager fuldt pensions-tillæg. Mediechecken er skattepligtig.

SUPP

Uanset om man er tilkendt førtidspension før eller efter 2003, er der mulighed for at tilmelde sig SUPP. Det er en supplerende arbejdsmarkedspension, som udbetales, når man bliver folkepensionist.

Beskæftigelse

JOB MED LØNTILSKUD TIL FØRTIDSPENSIONISTER (SKÅNEJOB)

Skånejob er et tilbud om arbejde til førtidspensionister, der ikke er i stand til at arbejde på almindelige vilkår. Arbejdet kan være på både offentlige og private virksomheder. Det kan f.eks. være som medhjælper i en kantine, i et supermarked eller i en daginstitution. Lønnen aftales mellem arbejdsgiver og arbejdstager i samarbejde med de faglige organisationer. Løntilskuddet fra kommunen udgør 28,56 kr. i timen (2019).

PERSONLIG ASSISTANCE (LOV OM KOMPENSATION TIL HANDICAPPEDE I ERHVERV)

Personer med nedsat erhvervssevne har mulighed for at søge om særlig støtte i forhold til alle typer ansættelse. Bevillingen af støtte er afhængig af typen og graden af erhvervsnedsættelse. Hvis en ansat har behov for praktisk hjælp for at kunne udføre sit arbejde, kan der, på baggrund af en konkret og individuel vurdering, ydes tilskud til ansættelse af en personlig assistent. Ansøgning rettes til jobcentret i kommunen.

BESKYTTET BESKÆFTIGELSE

Beskyttet beskæftigelse er tilbud til personer under 65 år med udviklingshandicap, som ikke kan varetage arbejde på det almindelige arbejdsmarked.

Beskyttet beskæftigelse kan foregå i beskyttede værksteder. Det kan også organiseres i virksomheder, der har behov for at få udført arbejdsopgaver, som kan udføres af personer med nedsat funktionsevne. Arbejdets karakter og indhold kan være meget forskelligt. Der kan være tale om egentlige

produktionsrettede opgaver, og der kan være tale om mere serviceorienterede funktioner.

Aflønningen i beskyttet beskæftigelse sker i videst muligt omfang efter indsats. Hvis en person på grund af betydelig nedsat funktionsevne kun kan yde en meget beskeden indsats, kan der fastsættes en arbejdsdusør, der skal være på mindst fem procent af den mindste overenskomstmæssige timeløn på det pågældende arbejdsområde.

Man skal selv betale udgiften til befordring til og fra virksomheden, hvis afstanden dertil er under ti km, dog max 30 % af lønnen efter skat. Er der mere end ti km, skal kommunen betale udgiften.

AKTIVITETS- OG SAMVÆRSTILBUD

Aktivitets- og samværstilbud er et tilbud til personer med udviklingshandicap, der ikke kan arbejde ved beskyttet beskæftigelse. Formålet er at medvirke til, at man har mulighed for at komme hjemmefra og deltage i sociale aktiviteter, hvor der er mulighed for at udfolde sig sammen med andre og deltage i et socialt fællesskab. Der kan være tale om aktiverende støtte og omsorg, herunder træning i dagligdags funktioner, sprogstimulation og lystbetonede aktiviteter.

Kommunen afholder udgiften til befordring til aktivitets- og samværstilbud.

Værgemål

Der kan iværksættes værgemål for voksne, som på grund af udviklingshandicap eller andet er ude af stand til at varetage deres egne sager. Et værgemål kan begrænses til at angå økonomiske anliggender eller nogle bestemte økonomiske anliggender. Det kan også begrænses til at angå

bestemte personlige forhold eller generelle personlige forhold. Værgemål kan også være begrænset til en bestemt periode. En person, der er under værgemål, er myndig, medmindre personen har fået frataget sin retlige handleevne.

Kommunen skal yde hjælp til personer med udviklingshandicap, der ikke kan tage vare på deres egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte. Hjælpen kan dog ikke ydes ved brug af fysisk tvang.

Kommunen skal tjekke, om der er pårørende eller andre, der kan varetage interesserne for personen med udviklingshandicap – og skal i den forbindelse være opmærksom på, om der er behov for at få beskikket en værge.

Rådgivning og vejledning

Du er som medlem af Lev meget velkommen til at kontakte Levs telefonrådgivning på tlf. 8038 0888, såfremt du har brug for yderligere råd og vejledning. Opkaldet er gratis. Du kan også benytte dig af Levs netrådgivning, ved at du udfylder rådgivningsformularen på www.lev.dk.

• www.lev.dk
Lev

• www.klapjob.dk
KLAPJob - Job til mennesker med kognitive handicap

• www.handiforsikringservice.dk
HANDI Forsikringservice:
Forsikringer til mennesker med handicap

• www.retsinfo.dk
Gældende love og regler

• www.dukh.dk
Den Uvildige Konsulentordning
på Handicapområdet

• www.tilbudsportalen.dk
Oversigt over forskellige sociale tilbud og botilbud

• www.familieretshuset.dk
Læs bl.a. om værgemål

FÅ MERE AT VIDE

Du kan læse mere om gældende love, regler og bestemmelser i Levs to øvrige pjecer i serien "Hånd om paragrafferne":

- Hånd om paragrafferne – Børn og unge
- Hånd om paragrafferne – 18 år... og hvad så?

Se desuden følgende hjemmesider:

• www.civilstyrelsen.dk
Læs bl.a. om værgemål

• www.socialstyrelsen.dk/viso/radgivning-til-borgere
VISO: Rådgivning til borgere og fagfolk

• www.ast.dk
Ankestyrelsen: Find principafgørelser, artikler og praksisundersøgelser

• www.vidensportal.dk
Find viden om det sociale område, herunder handicap

• www.ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet
Ligebehandlingsnævnet: behandler klager over forskelsbehandling i og udenfor arbejdsmarkedet.

DANSK HANDICAPPOLITIK HVILER PÅ

- Solidaritetsprincippet: Som indebærer, at alle har et ansvar for andre – hvilket blandt andet kommer til udtryk ved, at mange ydelser er finansieret gennem skattebetaling
- Sektoransvarlighedsprincippet: Som indebærer, at den offentlige sektor, der udbyder en ydelse, en service eller andet, er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for borgere med nedsat funktionsevne
- Kompensationsprincippet: Som indebærer, at mennesker med nedsat funktionsevne i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne heraf

Det skal dog bemærkes, at der til trods for kompensationsprincippet lægges vægt på,

a) at borgeren med funktionsnedsættelse og dennes familie har mulighed for selv at varetage de opgaver, der følger af handicappet, idet der i 'familiebegrebet' ligger en naturlig omsorgsforpligtelse samt,

b) at familien kan fungere så 'normalt' som muligt – og skal kompenseres for funktionsnedsættelsen

LEV MENER

- At man for at varetage den voksne person med udviklingshandicaps interesser bør overveje, hvorvidt der skal etableres værgemål for vedkommende. Alternativt kan man lave en partserklæring/fuldmagt, hvor ens voksne barn giver tilladelse til, at forældre eller andre modtager kopi af alle dokumenter og lignende i pågældendes sag
- At man bør overveje i god tid inden ens barn bliver 18 år, om det som voksen skal flytte i et botilbud, idet man desværre må regne med en ventetid på cirka tre år
- At det er vigtigt, at voksne med udviklingshandicap medinddrages i egen sag – og at hans/hendes egne bidrag til oplysning af sagen fremgår i vurderingen af personens funktionsevne
- At en borger med udviklingshandicap, der ønsker det, har ret til, at en anden person medvirker som støtte for pågældende, når kommunen behandler en ansøgning om en handicapkompenserende ydelse. Borgeren vælger selv, hvem han eller hun ønsker som bisidder – og kommunen skal gøre borgeren opmærksom på denne mulighed
- At der, for at sikre at borgerens interesser fastholdes i samarbejdet med kommunen, udarbejdes en handleplan

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP